

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ ІМЕНІ ІВАНА КОЖЕДУБА

О. М. ПОЛУЙКО, П. М. ОНИПЧЕНКО, О. В. ПАТЮКОВ

ТАКТИКА РОДІВ АВІАЦІЇ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Харків
2018

358
П53

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ імені ІВАНА КОЖЕДУБА

О. М. Полуйко, П. М. Онипченко, О. В. Патюков

**ТАКТИКА РОДІВ АВІАЦІЇ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

Конспект лекцій

Харків
2018

УДК 358.4:355.4 (075.8)
Т15

*Рекомендовано до друку вченою радою
Харківського національного університету
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
(протокол № 15 від 26.09.2017)*

Рецензенти: *О. Б. Леонтєв* – докт. техн. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, головний науковий співробітник наукового центру ПС ХНУПС;
О. О. Казіміров – канд. військ. наук, доцент, доцент кафедри УДП із ЗВЗ АВВ МВС України.

Тактика родів авіації Повітряних Сил Збройних Сил України:
Т15 конспект лекцій / О. М. Полуйко, П. М. Онипченко, О. В. Патюков.
– Х. : ХНУПС, 2018. – 264 с.

Висвітлені основні положення військової науки, тактики частин (підрозділів) тактичної, транспортної авіації ПС ЗС України авіації СВ ЗС України, а також основи управління, взаємодії та забезпечення авіаційних частин (підрозділів) при веденні бойових дій з урахуванням досвіду АТО.

Може бути корисним для викладачів, ад'юнктів, слухачів, курсантів вищих військових навчальних закладів та студентів, які навчаються за програмами військової підготовки, а також для фахівців тактичної ланки управління авіаційних частин (підрозділів).

УДК 358.4:355.4 (075.8)

© Полуйко О. М., Онипченко П. М., Патюков О. В., 2018
© Харківський національний університет Повітряних Сил
імені Івана Кожедуба, 2018

З М І С Т

ВСТУП	8
Тема 1. ТАКТИКА АВІАЦІЇ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ – СКЛАДОВА ЧАСТИНА ВІЙСЬКОВОГО МИСТЕЦТВА.....	9
Лекція 1. Тактика авіації Повітряних Сил Збройних Сил України – складова частина військового мистецтва	9
1.1. Основні положення військової науки.....	9
1.2. Сутність і зміст тактики авіації Повітряних Сил Збройних Сил України	13
Тема 2. ПРИЗНАЧЕННЯ, ЗАВДАННЯ, СКЛАД, ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ОБ'ЄКТИ БОЙОВИХ ДІЙ АВІАЦІЇ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	15
Лекція 2. Призначення, завдання, склад і організаційна структура авіації Повітряних Сил Збройних Сил України.....	15
2.1. Призначення і завдання авіації Повітряних Сил Збройних Сил України з урахуванням досвіду АТО	15
2.2. Склад і організаційна структура авіації Повітряних Сил Збройних Сил України	18
Лекція 3 Об'єкти бойових дій авіації Повітряних Сил Збройних Сил України.....	24
3.1. Класифікація об'єктів бойових дій авіаційних частин (підрозділів).....	24
3.2. Основні положення щодо оцінки об'єктів бойових дій авіаційних частин (підрозділів)	29
Тема 3. ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ ФОРМ БОЙОВОГО ЗАСТОСУВАННЯ, СПОСОБІВ БОЙОВИХ ДІЙ, БОЙОВИХ ПОРЯДКІВ ТА БОЙОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ АВІАЦІЙНИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ).....	31
Лекція 4. Загальні поняття форм бойового застосування, способів бойових дій та бойових порядків авіаційних частин (підрозділів).....	31
4.1. Класифікація форм бойового застосування авіаційних частин (підрозділів).....	31
4.2. Способи бойових дій авіаційних частин (підрозділів).....	33
4.3. Бойові порядки авіаційних частин (підрозділів)	36
Лекція 5. Бойові можливості авіаційних частин (підрозділів)	41
5.1. Просторові показники бойових можливостей авіаційних частин (підрозділів)	42

5.2. Часові показники бойових можливостей авіаційних частин (підрозділів)	43
5.3. Імовірнісні показники бойових можливостей авіаційних частин (підрозділів)	44
Лекція 6. Бойові можливості підрозділів винищувальної авіації.....	45
6.1. Просторові показники бойових можливостей підрозділів винищувальної авіації.....	46
6.2. Часові показники бойових можливостей підрозділів винищувальної авіації.....	49
6.3. Імовірнісні показники бойових можливостей підрозділів винищувальної авіації.....	52
Тема 4. СТУПЕНІ ГОТОВНОСТІ АВІАЦІЙНИХ ЕКІПАЖІВ ДО БОЙОВОГО ПОЛЬОТУ ТА ЇХ ЗМІСТ	56
Лекція 7. Ступені готовності авіаційних екіпажів до бойового польоту та їх зміст.....	56
7.1. Класифікація ступенів готовності авіаційних екіпажів до бойового польоту та їх зміст.....	56
7.2. Організація бойового чергування	57
Тема 5. БАЗУВАННЯ ТА ПЕРЕБАЗУВАННЯ АВІАЦІЙНИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ).....	59
Лекція 8. Загальні положення щодо базування авіаційних частин (підрозділів)	59
8.1. Вимоги до базування авіаційних частин (підрозділів).....	59
8.2. Аеродром та його складові частини	62
8.3. Класифікація аеродромів	66
Лекція 9. Організація та здійснення перебазування авіаційних частин (підрозділів)	69
9.1. Сутність і зміст перебазування авіаційних частин (підрозділів).....	69
9.2. Команди і групи, які створюються в авіаційній частині при перебазуванні	71
9.3. Підготовка та здійснення перебазування авіаційної частини	74
Тема 6. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АВІАЦІЙНИМИ ЧАСТИНАМИ (ПІДРОЗДІЛАМИ).....	76
Лекція 10. Сутність і зміст управління авіаційними частинами (підрозділами).....	76
10.1. Вимоги до управління авіаційними частинами (підрозділами).....	77
10.2. Принципи, форми і способи управління авіаційними частинами (підрозділами)	79

Лекція 11. Система управління авіаційною частиною.....	82
11.1. Загальні поняття про системи управління військового призначення.....	83
11.2. Органи та пункти управління авіаційною частиною	84
11.3. Технічні засоби управління авіаційною частиною	87
Лекція 12. Робота органів управління авіаційної частини щодо підготовки та ведення бойових дій	89
12.1. Робота органів управління авіаційної частини щодо підготовки та ведення бойових дій.....	89
Тема 7. ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ АВІАЦІЙНИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ).....	95
Лекція 13. Основи взаємодії авіаційних частин (підрозділів).....	95
13.1. Сутність та зміст взаємодії.....	95
13.2. Взаємодія частин (підрозділів) різних родів авіації.....	97
13.3. Взаємодія частин (підрозділів) різних родів авіації із Сухопутними військами	98
13.4. Взаємодія підрозділів винищувальної авіації з частинами (підрозділами) зенітних ракетних військ Повітряних Сил Збройних Сил України	101
Тема 8. ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ АВІАЦІЙНИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ)	104
Лекція 14. Види забезпечення бойових дій авіаційних частин (підрозділів)	105
14.1. Бойове забезпечення та його зміст	105
14.2. Матеріально-технічне забезпечення та його зміст.....	108
14.3. Морально-психологічне та медичне забезпечення	112
Лекція 15. Призначення, завдання та організаційна структура підрозділів забезпечення авіаційної частини	112
15.1. Призначення, завдання та організаційна структура підрозділів тилового і технічного забезпечення	114
15.2. Призначення, завдання та організаційна структура підрозділів зв'язку, АСУ та РТЗ.....	116
Лекція 16. Охорона та оборона аеродрому	119
Тема 9. ОСНОВИ ТАКТИКИ ПІДРОЗДІЛІВ БОМБАРДУВАЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.....	124
Лекція 17. Призначення, завдання та об'єкти дій підрозділів бомбардувальної авіації	124
17.1. Призначення, завдання та об'єкти дій підрозділів бомбардувальної авіації.....	124
17.2. Способи бойових дій та бойові порядки підрозділів бомбардувальної авіації	128
Лекція 18. Підготовка та ведення бойових дій підрозділами бомбардувальної авіації	134

18.1. Основні характеристики літаків бомбардувальної авіації та їх озброєння	134
18.2. Підготовка та ведення бойових дій підрозділами бомбардувальної авіації.....	137
Тема 10. ОСНОВИ ТАКТИКИ ПІДРОЗДІЛІВ ШТУРМОВОЇ АВІАЦІЇ.....	142
Лекція 19. Призначення, завдання та об'єкти дій підрозділів штурмової авіації.....	142
19.1. Призначення, завдання та об'єкти дій підрозділів штурмової авіації	142
19.2. Способи бойових дій та бойові порядки підрозділів штурмової авіації.....	146
Лекція 20. Підготовка та ведення бойових дій підрозділами штурмової авіації.....	152
20.1. Основні характеристики літаків штурмової авіації та їх озброєння.....	152
20.2. Підготовка та ведення бойових дій підрозділами штурмової авіації	156
Тема 11. ОСНОВИ ТАКТИКИ ПІДРОЗДІЛІВ ВИНИЩУВАЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.....	163
Лекція 21. Призначення та завдання підрозділів винищувальної авіації	163
21.1. Призначення та завдання підрозділів винищувальної авіації.....	163
21.2. Способи бойових дій та бойові порядки підрозділів винищувальної авіації	167
21.3. Основи ведення повітряного бою.....	174
21.3.1. Класифікація повітряних боїв	174
21.3.2. Етапи повітряного бою.....	177
Лекція 22. Підготовка та ведення бойових дій підрозділами винищувальної авіації	181
22.1. Основні характеристики літаків винищувальної авіації та їх озброєння	181
22.2. Підготовка та ведення бойових дій підрозділами винищувальної авіації.....	186
Тема 12. ОСНОВИ ТАКТИКИ ПІДРОЗДІЛІВ РОЗВІДУВАЛЬНОЇ АВІАЦІЇ.....	192
Лекція 23. Призначення та завдання підрозділів розвідувальної авіації	192
23.1. Призначення та завдання підрозділів розвідувальної авіації.....	192
23.2. Об'єкти повітряної розвідки	197

23.3. Види, способи та засоби повітряної розвідки	201
23.4. Способи бойових дій та бойові порядки підрозділів розвідувальної авіації	208
Лекція 24. Підготовка та ведення бойових дій підрозділами розвідувальної авіації	210
24.1. Основні характеристики літаків-розвідників та безпілотних засобів повітряної розвідки	210
24.2. Підготовка та виконання підрозділами розвідувальної авіації спеціального бойового польоту на повітряну розвідку	215
Тема 13. ОСНОВИ ТАКТИКИ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) ТРАНСПОРТНОЇ АВІАЦІЇ	219
Лекція 25. Призначення та завдання частин (підрозділів) транспортної авіації	219
25.1. Призначення та завдання частин (підрозділів) транспортної авіації	219
25.2. Способи бойових дій та бойові порядки частин (підрозділів) транспортної авіації	221
25.3. Способи десантування та перевезення військ (сил)	225
Лекція 26. Підготовка та ведення бойових дій частинами (підрозділами) транспортної авіації	228
26.1. Основні характеристики літаків транспортної авіації	228
26.2. Підготовка та виконання спеціального бойового польоту частинами (підрозділами) транспортної авіації для десантування повітряного десанту	232
Тема 14. ОСНОВИ ТАКТИКИ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) АВІАЦІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК	239
Лекція 27. Призначення та завдання частин (підрозділів) авіації Сухопутних військ	239
27.1. Призначення та завдання частин (підрозділів) авіації Сухопутних військ	239
27.2. Особливості організації та базування частин (підрозділів) авіації Сухопутних військ	243
27.3. Способи бойових дій та бойові порядки частин (підрозділів) авіації Сухопутних військ	245
Лекція 28. Підготовка та ведення бойових дій частинами (підрозділами) авіації Сухопутних військ	255
28.1. Основні характеристики вертольотів авіації Сухопутних військ та їх озброєння	255
28.2. Підготовка та ведення бойових дій частинами (підрозділами) авіації Сухопутних військ	259
ЛІТЕРАТУРА	263

Су-27

МиГ-29

Ил-76

Су-25

Ан-26

Су-24